

สิทธิของผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

จัดทำโดย สถานีตำรวจภูธรสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิของผู้ต้องหา

ใครเป็นใครในคดีอาญา ผู้เสียหายทางคดีอาญา และผู้เสียหายมีสิทธิอะไรบ้าง

ใครเป็นใครในคดีอาญา ผู้เสียหายทางคดีอาญา และผู้เสียหายมีสิทธิอะไรบ้าง

"ผู้เสียหาย" ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 2 (4) หมายถึง "บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญาฐานใดฐานหนึ่ง..."

มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. มีการกระทำความผิดทางอาญาฐานใดฐานหนึ่งขึ้น
2. เป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดนั้น
3. ไม่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด

ผู้เสียหายมีสิทธิอะไรบ้าง

คำตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา

การก่ออาชญากรรมเป็นการกระทำความผิดร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และการอยู่ร่วมกันโดยปกติสุขของประชาชนในสังคมซึ่งกฎหมายถือว่าเป็นความผิดอาญา ผู้กระทำความผิดต้องถูกฟ้องคดีต่อศาลและต้องถูกลงโทษ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิดอาญานั้นโดยที่ตนเองไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ก็ควรที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหายจากผู้กระทำความผิดอาญานั้นด้วย แต่อย่างไรก็ตามในบางกรณีผู้กระทำความผิดมีฐานะยากจนไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะนำมาชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ หรือในบางกรณีรัฐเองก็ไม่สามารถจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ทำให้ผู้เสียหายไม่ได้รับความเป็นธรรม อีกทั้งจากแนวความคิดที่ว่ารัฐมีหน้าที่ในการคุ้มครองความปลอดภัยให้กับประชาชน เมื่อรัฐไม่สามารถควบคุมไม่ให้เกิดอาชญากรรมได้ รัฐจึงต้องรับผิดชอบเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการรับรองสิทธิของผู้เสียหายที่จะได้รับความช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา

พระราชบัญญัติคำตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคำตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา ทั้งในเรื่องคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับคำตอบแทน การยื่นขอรับคำตอบแทน และการจ่ายคำตอบแทน โดยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เสียหายที่มีสิทธิได้รับคำตอบแทนไว้ว่า ผู้นั้นต้องเป็นผู้ที่ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ หรือถึงแก่ความตายจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่นในความผิดตามที่กฎหมายกำหนดคือ ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน เช่น วางเพลิงเผาทรัพย์ ทำให้เกิดระเบิด ความผิดเกี่ยวกับเพศ เช่น ช่มชู้กระทำอนาจาร ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย เช่น ทำร้ายร่างกาย ทำให้ถึงแก่ความตาย ทำให้แท้งลูก ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วย หรือคนชรา ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง เช่น หน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น ลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และความผิดฐานบุกรุก โดยที่ผู้เสียหายนั้นจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นด้วย

คำตอบแทนที่ผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิจะได้รับแยกออกได้เป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ผู้เสียหายได้รับความเสียหายไม่ถึงแก่ความตาย และกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย โดยคำตอบแทนที่ผู้เสียหายจะได้รับในแต่ละกรณี มีดังนี้

กรณีผู้เสียหายได้รับความเสียหายไม่ถึงแก่ความตายจะได้รับค่าตอบแทนคือ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 40,000 บาท (รวมค่าห้องและค่าอาหารในอัตราวันละไม่เกิน 1,000 บาท) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 20,000 บาท (รวมค่าห้องและค่าอาหารในอัตราวันละไม่เกิน 1,000 บาท) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่จังหวัดที่ผู้เสียหายประกอบการทำงาน ณ วันที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ และค่าตอบแทนความเสียหายอื่นตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาตอบแทนผู้เสียหายเห็นสมควร แต่ไม่เกิน 50,000 บาท

กรณีผู้เสียหายถึงแก่ความตายจะได้รับค่าตอบแทนคือ ค่าตอบแทนเป็นเงินตั้งแต่ 30,000 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ค่าจัดการศพ 20,000 บาท ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดู ไม่เกิน 40,000 บาท และค่าเสียหายอื่นตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาเห็นสมควร แต่ไม่เกิน 40,000 บาท

การขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา ผู้เสียหายหรือทายาทของผู้เสียหายต้องยื่นคำขอพร้อมหลักฐานเพื่อขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญาภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงการกระทำความผิดมิฉะนั้นจะเสียสิทธิไม่สามารถขอรับค่าตอบแทนได้ โดยสามารถยื่นคำขอได้ที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

พื้นที่ 1 (พระนครศรีอยุธยา) สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

พื้นที่ 2 (ขอนแก่น) สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

พื้นที่ 3 (เชียงใหม่) สำนักงานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

พื้นที่ 4 (สงขลา) คลินิกยุติธรรมในสำนักงานยุติธรรมจังหวัดและสาขาทั่วประเทศ สถานีตำรวจทุกแห่งทั่วประเทศและสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถติดต่อสอบถามได้ที่สายด่วนคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพหมายเลขโทรศัพท์ 1111 กด 77

สิทธิของผู้ต้องหา (Alleged Offender Rights in the Criminal Justice System)

ผู้ต้องหา (Alleged Offender) ในคดีอาญาเป็นสถานะของบุคคลในขั้นตอนของ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นสถานะที่ไม่มีผู้ใดพึงปรารถนาจะเป็น อย่างแน่แท้แต่หากท่านต้องตกอยู่ในสถานะดังกล่าวเสียแล้ว สิ่งที่ท่านต้องทำหรือควรกระทำ มีอะไรบ้าง ก็คงเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในกรณีที่ต้องตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว สิทธิของผู้ต้องหาเป็นสิทธิตามกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อคุ้มครองประชาชน ที่ตกอยู่ในสถานะดังกล่าวให้ได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมซึ่งเป็นหลักทั่วไปในเรื่องสิทธิมนุษยชน ที่รัฐจัดหาให้กฎหมายที่ให้การคุ้มครองสิทธิในส่วนนี้มีมาตั้งแต่เริ่มใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๗๗ ต่อมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งเป็นกฎหมาย สูงสุดของประเทศเองก็ได้ให้การคุ้มครองสิทธิในส่วนนี้เช่นเดียวกัน และได้มีการพัฒนาเรื่อยมา ตามสภาพของค่านิยมในสังคมที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ทั้งในส่วนของการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย และการบัญญัติกฎหมายใหม่ ทั้งหมดทั้งปวงก็เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอันเป็น หลักสำคัญในการปกครองบ้านเมือง ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมาย หลักในวิธีการดำเนินคดีอาญาได้ให้ค่านิยมของคำว่า ผู้ต้องหา ไว้ดังนี้ ผู้ต้องหา หมายความว่า บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิดแต่ยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล สรุปได้ว่า เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจแจ้งว่าท่านเป็นผู้กระทำความผิดในคดีอาญา ท่านก็จะอยู่ในฐานะผู้ต้องหาทันทีเมื่อนั้นสิทธิตามกฎหมายของท่านในการที่จะได้รับการปฏิบัติ ในฐานะผู้ต้องหาจึงเกิดขึ้น เมื่อท่านตกอยู่ในฐานะผู้ต้องหาแล้ว กฎหมายจึงจะเริ่มเข้ามากำกับดูแลและ กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายที่

เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในชั้นจับกุม พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ทนายความ และศาล ซึ่งในที่นี้เราจะมาว่ากันในส่วนที่ กฎหมายกำหนดสิทธิและหน้าที่ในการคุ้มครองผู้ต้องหา การคุ้มครองหรือสิทธิที่ว่าอย่างไรบ้าง นั้นสามารถจำแนกสิทธิของผู้ต้องหาออกได้ดังนี้

๑. สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิดจนกว่าจะมีคำพิพากษา อันถึงที่สุดแสดงว่าได้กระทำความผิด ท่านจึงมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติเสมือนผู้บริสุทธิ์

๒. สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และ เป็นธรรม

๓. สิทธิที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ท่านไว้วางใจเข้ารับฟังการสอบสวน สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้กรณีที่ท่านไม่สามารถจัดหา ทนายความเองได้ท่านสามารถร้องขอทนายความโดยรัฐจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในส่วน ของ ทนายความให้

๔. สิทธิที่จะตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของท่านในชั้นสอบสวนหรือเอกสาร ประกอบคำให้การ

๕. สิทธิที่จะได้รับการเตือนก่อนให้ถ้อยคำในชั้นสอบสวนว่า “ถ้อยคำที่ท่านกล่าว อาจจะเป็นพยานหลักฐานยืนยันท่านในการพิจารณาได้” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สิทธิที่จะไม่ให้ ถ้อยคำซึ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนเองถูกฟ้องคดีนั่นเอง

๖. สิทธิที่จะให้การแก้คดีโดยอิสระ กล่าวคือ พนักงานสอบสวนต้องไม่ล่อลวง ชูเชิญ หรือให้สัญญากับท่านเพื่อจูงใจให้ท่านให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต้องหา นั้น ๗. สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกรุ้มขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ๘. สิทธิที่ท่านจะได้รับการพิจารณาคำขอประกันผู้ต้องหาในคดีอาญาอย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรมิได้การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามกฎหมายและต้องแจ้ง ให้ทราบโดยเร็ว ตลอดจนกรณีที่ท่านถูกคัดค้านการประกันตัว ท่านก็ยังมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้าน การไม่ให้ประกันตัว ๙. ในระหว่างที่ท่านถูกควบคุมตัวหรือขัง นอกจากท่านมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยม ตามสมควรแล้ว หากท่านเกิดเจ็บป่วย ท่านก็มีสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเช่นเดียวกัน ๑๐. กรณีที่ผู้ต้องหาไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย หรือไม่สามารถพูดหรือ ได้ยินหรือสื่อความหมายได้ท่านมีสิทธิที่จะมีล่ามในการแปลภาษาหรือล่ามภาษามือในการสื่อสาร ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการรวบรวมสิทธิต่าง ๆ ของผู้ต้องหาให้เข้าใจได้ง่ายไว้ยัตถิ์ ปฏิบัติเมื่อท่านต้องตกอยู่ในฐานะผู้ต้องหา แต่หากเห็นว่ามันจะเป็นเรื่องยุ่งยาก วิธีที่ดีที่สุดก็คือ การร้องขอทนายความ หรือบุคคลที่ท่านไว้วางใจในการทำหน้าที่แทน หรือให้ความช่วยเหลือท่าน ซึ่งก็เป็นสิทธิตามกฎหมายที่ท่านสามารถทำได้.

สิทธิของผู้ต้องหา หรือ ผู้ถูกจับกุม

สิทธิ "ผู้ต้องหา" ควรรับรู้

- ผู้ต้องหา จะแจ้งให้ญาติทราบว่ามีผู้ถูกจับอยู่ที่ไหน
- ผู้ต้องหา พบและปรึกษากฎหมาย
- ผู้ต้องหา ให้ทนายความหรือผู้ช่วยทนายความ
- ญาติ ผู้ต้องหา เยี่ยมได้
- ผู้ต้องหา ได้รับการรักษาพยาบาล

สิ่งที่ "ตำรวจ" ควรต้องแจ้ง

- ต้องแจ้งสิทธิจับกุมผู้ต้องหาให้ผู้ต้องหาได้รับ
- ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบ ก่อนจะสอบปากคำ
- ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอม ตำรวจจะต้องจัดทำบันทึก
- ให้สิทธิการปรึกษากฎหมาย หรือผู้ช่วยทนายความ
- ผู้ต้องหาปฏิเสธที่จะไม่พูด แต่หากพูดแล้วจะถูกใช้เป็นหลักฐานในชั้นศาล

เกร็ดความรู้ | สำนักงานศาลยุติธรรม | สื่อสาร | pr_coj | @pr_coj

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

❓ ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

1. เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรม
จากทางตรงหรือทางอ้อม
2. ต้องเป็นภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา
ของผู้เสียหายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในการดำเนินคดีอาญา
3. ต้องเป็นความเสียหายจากการที่ผู้เสียหาย
ได้ฟ้องร้องดำเนินคดีอาญา

- 3.1 ความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหาย
ทางอาญา เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา
- 3.2 ความเสียหายที่เกิดจากตัวผู้เสียหาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา
- 3.3 ความเสียหายที่เกิดจากตัวผู้เสียหาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา
- 3.4 ความเสียหายที่เกิดจากตัวผู้เสียหาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา
- 3.5 ความเสียหายที่เกิดจากตัวผู้เสียหาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา
- 3.6 ความเสียหายที่เกิดจากตัวผู้เสียหาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา
- 3.7 ความเสียหายที่เกิดจากตัวผู้เสียหาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา
- 3.8 ความเสียหายที่เกิดจากตัวผู้เสียหาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา
- 3.9 ความเสียหายที่เกิดจากตัวผู้เสียหาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาญา

❓ สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายได้ (ฟรี)
เช่น สถานีตำรวจหรือสถานีตำรวจภูธร
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
และสำนักงานผู้พิทักษ์สิทธิ
... ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี
นับแต่วันเกิดเหตุ ***

💰 สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าค่าอุปการะเลี้ยงดูตามค่าจ้าง
ขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น
ไม่เกิน 50,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
 - ค่าตอบแทนความเสียหาย
30,000 – 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าค่าอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

📄 หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย ต้องนำมายื่น

1. สำเนาใบแจ้งความ
2. สำเนารายงานการสอบสวน
3. บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความยุติธรรม ได้แก่

01

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน
และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

02

สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย
และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองกฤษฎีธรรม

03

สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาอื่นสอบสวน

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

1. เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
2. ถูกจับกุมที่บริเวณพินิจอาชญากรรม
3. ปราบตามหลักฐานเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ต้องหาอาชญากรรมได้กระทำความผิดและมีการออกหมายจับหรือหมายเรียกผู้ต้องหาอาชญากรรมในคดีนั้นว่าต้องรับโทษจำคุกหรือจำคุกในคดีอาชญากรรมหรือการกระทำความผิดในคดีอาชญากรรม

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย 500 บาท
- (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเลี้ยงดูในระหว่างถูกคุมขังไม่เกิน 50,000 บาท
- ค่าพาหนะไปรับจำเลย (ตามอัตราเงินค่าไปรับจำเลยที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตราที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าทดแทน 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าพาหนะไปรับศพไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียภาษีไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิยื่นคำขอช่วยเหลือหรือเยียวยาได้
ต่อ หน่วยงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ,
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน, ศาล,
สถานีวิทยุและโทรทัศน์สาธารณะ
และศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร
“ จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี
นับแต่วันที่มีการดำเนินคดีอาชญากรรม ”

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย ต้องนำมาขึ้น

1. หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
2. สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย
3. สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานผู้ตรวจการ
แผ่นดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้อง
ฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือ
ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทา
ความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ การค่าใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ การหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว
=
ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง
หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา
หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ จากกองทุนยุติธรรม

ชั้นพนักงานสอบสวน

ชั้นพนักงานอัยการ

ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำความผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมน่าเชื่อว่าไม่ได้กระทำความผิด
- 5 ประวัติการกระทำความผิด นิสัย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

- 1 เป็นผู้เสียหายจากการเมืองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- 2 จำเลยที่ถูกดำเนินคดีอาญาในเวลาที่จำคุก
- 3 จำเลยที่ถูกฟ้องระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับค่าชดเชยตามกฎหมาย ค่าชดเชยตามกฎหมาย และค่าใช้สอยที่จำเป็น
- 4 กรณีอื่นๆตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ค่าเสียหายที่ได้รับการ ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ค่าใช้สอยที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ไม่เกิน 20,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ระหว่างจำคุกไม่ได้เกินเวลาไม่เกิน 1 ปี
- เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต ไม่เกิน 100,000 บาท
- ค่าจ้างนายความในชั้นสอบสวน ไม่เกิน 5,000 บาท
- เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 ** ขึ้นอยู่กับความจำเป็น

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ จัดตั้งหรือละเมิดสิทธิมนุษยชน
- ✓ ฐานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มีฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบทนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม กังที่บุคคลผู้ต้องสงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

03

ที่มา : 53 เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล(ป.5.อ.มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นว่าผู้ต้องหาเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่จะกระทำความผิดจริงหรือไม่ ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพบพยานหลักฐานโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานั้นถือเป็นบุคคลหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิพื้นฐานต่างๆไว้ ประเทศไทยได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะไม่รับการข่มขู่หรือทรมานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 2 สิทธิที่จะไม่ถูกทรมานหรือปฏิบัติอย่างโหดร้าย
- 3 สิทธิที่จะไม่รับการช่วยเหลือหรือการช่วยเหลือจากผู้ต้องหาคนอื่น
- 4 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 5 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 6 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 7 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 8 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 9 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 10 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 11 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 12 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 13 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 14 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 15 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 16 สิทธิที่จะไม่รับการฟ้องคดีอาญาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

03

ที่มา : สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา - สำนักกฎหมายและคดี กรุงเทพมหานคร (bangkok.go.th)